

Dopisi.

Od sv. Marjete na Pesnici. (Dvojno veselje) Vse povsod po širnej avstrijskej carrevini obhajajo vrli narodi spomin 40letnega vladanja našega premilega cara Frana Josipa I. Tudi šole, katere so poglavitni steber vsakej upravne državi, in katere se imajo carju mnogo zahvaliti, ne smejo zaostati. V ta namen je mladež pri sv. Marjeti dne 13. septembra obhajala veselico v dvojnem pomenu, kar vidimo v kratkem. Že v predvečer so topiči naznanjali veselje prihodnjega dneva, in vabili mladino, stariše in druge goste na redke ure. A po noči niso zamogli dobri učenci kar zatisnoti očesec, ter so nemirno pričakovali, da napoči jutrajna zora. Začela se je naša veselica s sv. mešo z blagoslovom za carja, pri kateri je g. Št. Kovačič, nadučitelj z učenci kaj izvrstno pel: „Pred Bogom poklekimo“ in „Sv. Alojzij“. Po sv. meši so godci zaigrali carsko himno. Potem se podamo v gozd, kjer je bil priredjen lep oder, nad katerim se je lesketala olupotičena prekrasna podoba carja F. J. I. Na tri drevesa se zabijejo zastave: cesarska, štajarska in slovenska. Ker godcev ni manjkalo, nam nekaj zakrožijo in potem se ročno ob 9. uri začne predstave učencev. Najpopred nastopi oder g. naduč. Kovačič in govori slavnostni govor. Ker je ta govor mikaven, poučen in v dvojnem oziru imeniten, ga priobčimo celega. Glasi se: „Spoštovani g. in gospé, preblagi šolski prijatelji in dobrotniki, očetje in matere! Naše veliko in zelo obširno carstvo šteje 38 milj. ljudi, med katerimi so razni narodi. Po novinah pa smo brali in še beremo, da vsi ti narodi tekmujejo med seboj in praznujejo veselico na veselico. Tudi mi nismo hoteli zaostati, temveč stopili smo v vrsto tekmecev. In takó smo dočakali dan, na katerega smo se že pol leta veselili. Željno so ga pričakovali mladi in stari, možki in ženske, očetje in matere, gospodi in gospe, učenci in učenke. Vsi so bili jedne misli: da bi le bilo lepo vreme. In kar je vse pristrčno želelo, se nam je dalo v polnej meri, lep dan je kakor nalašč za našo veselico. Lepo je ime šolska veselica, a kako težko težko izpeljiva. Koliko truda je treba, koliko potov, prošenj, denarja; koliko učenja, dela, tudi sitnosti od strani šolskih neprijateljev. Vendar vse smo prebili. Zakaj pa obhajamo šolsko veselico? Radi tega, ker bode letos 2. decembra ravno 40 let, kar so naš premili cesar Fran Josip I. prevzeli vladó čez vse carstvo in ker je letos ravno 100 let, kar je pri sv. Marjeti fara in ž njo tudi šola nastala. Mi tedaj obhajamo 40-letnico vladanja presv. cara Frana Josipa I.).

potem pa tudi stoletnico fare in šole pri sv. Marjeti. Vladarji v tem času so bili: Marija Terezija 1740—1780, cesar Jožef II. 1780—1790, Leopold II. brat 1790—1792, France, sin Leopolda 1792—1835, Ferdinand I. 1835—1848, Fran Josip I. 1848—. Pred Marijo Terezijo, pa tudi pod njeno vlado do leta 1770 se za šole od strani vlade ni ničesar storilo, kakor da je ona s kaznijo pretila, ako niso podložni spolnjevali povelj duhovenske gospodske v zadevi krščanskega nauka. Do tega leta so bile le samostanske šole. Le tu in tam po mestih so imeli že šole. Tako so imeli v Gradci 10 nemških šol. Po deželi so učitelji svoje učence poučevali v svojih malih hišicah, po krčmah. Bili so učitelji — kovači, krojači, krčmarji, čevljarji, godci itd. Marija Terezija je l. 1770 pričela šole ustanavljati. V Gradci se je l. 1775 ustanovila normalka, o katerej so se mladenči pripravljali za učiteljski stan. Cesar Josip II. odpravil je na Štajarskem 31 samostanov in iz njihovega premoženja je ustanovil nove župnije, in med njimi tudi župnijo sv. Marjete. Naša župnija je ustanovljena l. 1788 iz kosov drugih župnij. Župniji sv. Petra so vzeli: Dragučevo, Grajski vrh, Pernice, Ruprče in eno hišo iz Gruseve. Sv. Lenartu: Partinje z 8 hišami. Sv. Jakobu: Sv. Jakobski dol, Gradišče, Koprivnik, Garl, Kuščernik. Vilkom. Jarenini: Metaj, Vilkom, Osek in nekaj Pesnice. (Dalje prih.)

Od sv. Mohorja. (Nekaj vendar na bolje.) Že je kakih 15 let, odkar smo bili župani tega okolišča povabljeni h g. A. O. v Slatino poslušat nekega učitelja, ki bode kmete v praktičnem gospodarstvu podučeval. Pa kaj je bilo! Nekdo je govoril nekaj — in kaj, to so pa razumeli le tisti, kateri se s kmetijstvom ne pečajo, namreč gospodje, kmetje pa smo se koj v začetku govora nejevoljni razšli. V tej reči se je spremenilo na bolje. Načelnik okrajnega zastopa v Rogateci, g. Praprotnik je dne 2. avgusta 1888 št. 179 oglašal dal na vse občine svojega okraja, da je vis. deželni odbor v svojem poročilu, dne 27. junija 1888 št. 9860 na deželni vinorejski šoli v Mariboru potnega učitelja nastavljal, kateri bode ljudi dobro tako o sadjereji, kakor o hranjenji sadja podučeval. Za tega potnega učitelja znajo prositi občine in ga dobodo vsled zgorajnega oglasa brezplačno. Dobijo ga pa tudi posamezni posestniki, toda slednji proti povrnitvi potnih stroškov in dijet. Tako tedaj, dragi sosedi župani, ki vam je pri srei blagor vaših občanov, večkrat vidite, da so vaše okolice prazne ledine, brez žlahnega sadnega drevja; vaši občani pa tistih starih abotnih misli, da drevje samo vzraste, ali pa, da ni mogoče dočakati sadu, naj se še kdo tako podviza za vzgojo sadnega drevja. Take in enake abotne, suhoparne misli, ki so že marsikaterega kmeta vznemarile, da je opustil gojiti si sad.

*) Ker je to bilo že iz večine v našem listu, izpustimo črtice, katere je g. nadučitelj o življenji svetlega cesarja navedel. Ured.

nega drevja. če ravno ima še tako lepo lego okoli svoje domačije, odpravite tako s tem, če prosite pri centralnem odboru c. kr. štajarske-gospodarske družbe v Gradci za zgoraj omenjenega potnega učitelja Svetovati bi bil za to ravno pozni jesenski čas, pa le takrat, če ne bo še preobilno snega, ker le takrat se daje bolj lepo razkazovati, če pa to ni, pa rano spomladi, sicer je pa le eno leto zgubljeno.

Martin Debelak, župan.

Od Savinje. (Nova pošta.) Veselo novico za skrajno-zgornje Savinjčane Vam imamo poročati, da je namreč c. kr. poštno ravnateljstvo dovolilo ustanovitev c. kr. pošte v Lučah. Ta planinski kraj je doslej moral pogrešati dobroto pravilne zveze s svetom, kar se tiče poštних pošiljatev. Pošta zánj je bila namreč v Ljubnem, kamor je bilo tri ure hoda od pošte. Še žalostnejša pa je bila razmera za vrle naše Solčavane. Iz Solčavske vasi, kjer je fara in občina, je do Ljubnega, to je do prve pošte $4\frac{1}{2}$ ur daleč. Kadar pa zapade sneg, nastane led, ali kadar naraste hudourni Savinja in se drvi z bobnečimi svojimi valóvi po ozke in kalovitej dolini, takrat je potovanje zvezano z nevarnostjo, ker je na nekaterih mestih ozka dolina med sinjo, navpik proti nebu štrlečo skalovino po vsej svojej širokosti spremenjena v strugo te hudomušne reke. Kako težko je bilo toraj Solčavanom dobivati svoja pisma in kako neugodno jim je bilo tako stanje, ako so komu v naglici hoteli poročati kaj važnega! Večkrat treba jim je bilo poslati taka poročila po drugi, po koroški strani preko železne Kaplje na dotično mesto. Sicer ostane pot, iz Solčave do Luč težaven ali to so vendar priborili, da bode Solčavanu hoditi po pošto le v Luče in ne še delj. In če se Solčavski prebivalci dogovorijo z Lučko pošto, pridobili si bodo gotovo še katero olajšanje. V Lučah bode, kakor čujemo, prevzel c. kr. pošto g. Anton Pustoslemšek, vrl dečko, izobražen in dober posestnik. V njegovih rokah bo ta urad pravilno shranjen. Čestitamo toraj našim rojakom v goratih gornjesavinjskih pokrajinah, da so pridobili to potrebno napravo!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Včeraj, dne 7. novembra je bila prva seja gosposke hiše, v poslaniški pa je bila že v torek in je v njej predložila vlada načrt postave za kaznovanje onih, ki bi ne ubogali sklicalnega povelja za vojaštvo. Nova orožna postava pa se izroči orožnemu odseku, da jo prevdari in o svojem času predloži drž. zboru. — Glas gre, da odstopita ministra dr. Gautsch in vit. Baquehem, oba sta bolj na strani nemško-liberalnih poslancev in izlasti prvi hodi čisto lastna pota ter si s

tem nakopava nevoljo drž. poslancev, ne da kaj opravi. — Ces. namestnika za Moravsko še ni in ugiblje se veliko, kdo da utegne postati. Težko, če bode kak drugi Schönborn. — Izmed naših nemških sosedov, štaj. konservativcev pojde večje število na kat shod na Dnaji. Dva izmed njih, msg. Karlon in princ Liechtenstein, sta v odboru, ki dela priprave za-nj. — Peščica avskultantov, ki dobé na Koroškem službe pri c. kr. okr. sodnijah, ako znajo slovenski, ne da mirú ultramemškim kričačem. Dr. Steinwender je že celo v drž. zboru vprašal ministra za pravosodje, grofa Schönborna, kaj da meni on v tej stvari. No, na to vprašanje mu pač ne bode težko najti odgovora. — Koroški nemškutarji smešijo se s tem, da kujejo nezaupnice zoper dež. poslanca, župn. Einspielerja. Kdor mu ni dal pri volitvi svojega glasu, pač nima pravice do kake nezaupnice. — Odkar imajo v Kranjskem dež. zboru slov. poslanci večino, znižali so dež. priklado od 49 na 35%. To je pač lep dokaz, da umeje domači človek boljše gospodariti, kakor pa tuj ali potujčen. Za nemškutarijo je pač poslej na Kranjskem malo prostora. — V nedeljo so imeli nemški turnarji v Ljubljani svojo 25-letnico. Slov. ljudstvo pa se ni za-nje nič izmenilo. Prav je tako! — Nek Stern, trgovec v Gorici, je zatajil toliko žganja, da mu je sedaj plačati 16.000 gld. kazni. Mož pa je že sicer bil do vratú v dolgih ter je sedaj napovedal, „krido.“ — V Trstu so zaprli tri trgovce, dolžijo jih, da so ponarejali denar, posebno grški in italijanski. Najnovejše poročilo pravi, da na tem ni nič resnice. — Il diritto croato ali „hrvaško pravo“, je ime novemu listu v Pulji. Nov list je hud trn v peti lahončičem ter sta dva izmed njih že javno napadla urednika g. Jakića, pa sta si hitro pete nabrusila, ko ju je g. Jakić jel moško klestiti. — Zagreb ima dnes volitev dveh poslancev za sabor ali madjarska vlada dela toliko silo volilcem, da bosta gotovo kaka madjarona voljena. — V Pešti so zaprli „besedo“ ali čitalnico tamošnjih Čehov; pravi se, da za to, ker ni delj časa prosila za potrjenje pravil. Mogoče, toda ni prav verjetno. — Ogerska vlada dela na to, da ne sme poslej nihče na ogerskih tleh imeti krčme, ako nima za-njo dovoljenja od vlade. Za to dovoljenje pa bode treba plačila. Stvar sama ni slaba, toda ali pa ne bode po času preveč krčem? Upajmo, da ne bode pri tem vladi preveč za denar.

Vnanje države. Avstrijski poslanik pri sv. Očetu v Rimu je poslej grof Revertera. Grof je v dno srca katolišk in je ud gosposke zbornice na Dunaji. — Italijanska vlada trdi na vse načine, da je nemški cesar priznal Rim za glavno mesto zedinjene Italije, t. j. da sv. Oče nimajo več pravice do njega. — Tudi na Francoskem gredó ljudje radi iz kmetov v me-